

בית משפט השלום בחיפה

07 דצמבר 2008

ת"א 8024-09-08 הכל לים בע"מ נ' נטינג בע"מ

בפני כב' השופטת תמר נאות פרי

המבקשת (הנתבעת) נטינג בע"מ

נגד

המשיבה (התובעת) הכל לים בע"מ

החלטה

על שולחני (או יותר נכון, בסל המשימות שלי) בקשה לסילוק על הסף מחמת חוסר סמכות מקומית.

רקע כללי -

1. התביעה נסובה סביב עסקת מתן שירותי פרסום באינטרנט, אשר נקשרה בין התובעת בתיק העיקרי (המשיבה דכאן), הכל לים בע"מ (להלן: "הנתבעת") לבין הנתבעת בתיק העיקרי (המבקשת), נטינג בע"מ (להלן: "הנתבעת").
2. אין חולק כי ביום 15/6/2008 הזמינה התובעת מאת הנתבעת שירותי פרסום (להלן: "ההזמנה") באתר אינטרנט מסוים (להלן: "האתר"), וזאת במטרה לפרסם באתר מבצעים והנחות שהיא מקיימת לגבי המוצרים שאותם היא מוכרת. אין אף חולק כי בעקבות ההזמנה בוצעה התקשרות בין הצדדים, וכי הנתבעת החלה במתן השירותים נשוא ההזמנה. בקליפת האגוז אומר כי בתיק העיקרי התובעת טוענת שהנתבעת לא סיפקה את השירותים המוסכמים וגרמה לה נזק, ואילו הנתבעת מכחישה את הטענות.
3. מוסכמה נוספת היא שמשרדי התובעת במחוז חיפה, ומשרדי הנתבעת – בתל-אביב.

הבקשה הנוכחית לסילוק על הסף -

4. לגבי סמכותו של בהמ"ש, התובעת מציינת בכתב התביעה המתוקן (בסעיף 45) כי בהמ"ש בחיפה הוא המוסמך – "לאור מקום יצירת ההתחייבות, שכן על פי תנאי ההזמנה יש לחתום ולשלוח אותה לנתבעת באמצעות הפקס", משמע – שהתובעת מפנה לחלופה שבתקנה 3(א)(2) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: "תקסד"א") הקובעות כי מקום השיפוט יהא "מקום יצירת ההתחייבות".
5. הנתבעת מסכימה עם תיאורה של התובעת לגבי אופן ביצוע ההתקשרות ומאשרת שהחווה נכרת באופן שההצעה נשלחה ממשרדה שבתל-אביב למשרדי התובעת בחיפה, התובעת

בית משפט השלום בחיפה

07 דצמבר 2008

ת"א 8024-09-08 הכל לים בע"מ נ' נטינג בע"מ

קיבלה את ההצעה, אישרה אותה והחזירה אותה חתומה בפקס' למשרדי הנתבעת. על בסיס נתונים אלו, טוענת הנתבעת כי מקום קבלת הודעת הקיבול היה במשרדי הנתבעת בתל-אביב, ולפיכך - על פי הוראות סעיף 60(ב) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1970 הרי שמקום כריתתו של חוזה הינו במקום בו נמסרה הודעת הקיבול, משמע - בתל-אביב. לכן, הנתבעת טוענת כי אין לבהמ"ש בחיפה סמכות מקומית לדון בתובענה.

6. בתשובתה של התובעת לבקשה, היא מוסיפה וטוענת כי הסמכות המקומית נבחנת לא רק ביחס למקום יצירת ההתחייבות, ומפנה לחלופות הנוספות של תקנה 3 לתקסד"א, לרבות - תקנה 3(א)3 הקובעת כי מקום השיפוט יהא במקום שנועד לקיום ההתחייבות, תקנה 3(א)4 שמתייחס למקום המסירה המיועד של הנכס הרלבנטי, ותקנה 3(א)5 הקובעת כמקום השיפוט את המקום בו בוצע המעשה שבגיניו הוגשה התביעה. לטענת התובעת, בחינת חלופות אלו מלמדת כי ניתן להגיש את התביעה דן בכל מקום, והיא היתה רשאית להגיש אותה במחוז חיפה. לחילופין, ובהתייחס לחלופת תקנה 3(א)2, טוענת התובעת כי מקום כריתת החוזה לא היתה במשרדי הנתבעת בתל-אביב אלא במשרדה שלה בחיפה.

7. בתגובתה של הנתבעת לתשובת התובעת (מיום 5/12/2008) היא טוענת, בין היתר, שבכתב התביעה הטענה לקיומה של סמכות מקומית סמכה רק על תקנה 3(א)2 ולא אוזכרו החלופות הנוספות של תקנה זו (כגון, 3(א)3, (4) או (5)). לשיטת הנתבעת אין לאפשר לתובעת, במסגרת בקשה זו, להרחיב את טענת הסמכות המקומית ואין לאפשר "מקצה שיפורים" שיכלול חלופות נוספות מעבר לזו אשר מוזכרת בכתב התביעה.

דיון -

8. לאחר שעיינתי בבקשה, בתשובה ובתגובה - מצאתי כי יש לדחות את הבקשה.
9. תחילה, בבחינת הערה מקדמית, אבקש להבהיר כי תקנות סדר הדין האזרחי, ובמיוחד התקנות העוסקות בקביעת מקום השיפוט - אינן מותאמות להתפתחויות הטכנולוגיות בנות זמננו ואינן נותנות מענה לשאלות שעולות בכל הנוגע לעסקאות הקשורות באינטרנט. לכן, יישום התקנות על המקרה דנן ומקרים דומים כרוך במידת מה של אילוץ ומלאכותיות.
10. הערה נוספת היא, שיש להבחין בין כמה סוגים של עסקאות "הקשורות באינטרנט".
11. סוג אחד של עסקאות הוא התקשרויות שמתייחסות לאינטרנט עצמו, כלומר - שנשוא העסקה הוא האינטרנט, כגון - פרסום באינטרנט, מאגרי מידע שקיימים באינטרנט, פורומים באינטרנט ועוד. תביעות שמוגשות לגבי עסקאות מהסוג הראשון הינן, לדוגמא, תביעות לגבי מסע פרסום באתרים באינטרנט, תביעות לשון הרע לגבי פרסום באינטרנט, תביעות לגבי הפרת זכויות יוצרים ביצירה שקיימת באינטרנט ועוד. עוד אציין כי את העסקה עצמה, במקרים מסוג זה, ניתן לחתום גם על גבי דף ניר, סביב שולחן במשרד.

בית משפט השלום בחיפה

07 דצמבר 2008

ת"א 8024-09-08 הכל לים בע"מ נ' נטינג בע"מ

12. סוג אחר של עסקאות הן העסקאות שנחתמות באינטרנט (או שלפחות חלק משלבי העסקה מתבצע באינטרנט), אך נשוא העסקה אינו קשור לאינטרנט. דוגמא לעסקה שכזו היא הזמנת חבילת תיור דרך אתר באינטרנט או הזמנת ספר באינטרנט - כאשר ההצעה באינטרנט, הקיבול באינטרנט, התשלום דרך האינטרנט – אך המוצר נשוא ההתקשרות הינו מוצר מוחשי.

13. קיימים כמובן גם מקרים "משולבים" ומקרים בהם בנוסף למעורבות "האינטרנט" חלקים מההתקשרויות מבוצעים בטלפון ו/או בפקס.

14. משמע, שהמגוון רב והיישום של התקנות קשה עוד יותר לאור האפשרויות הרבות הני"ל, ואפנה להחלטה המפורטת של כב' השופט שפירא בבש"א (מחוזי ירושלים) 2841/03 רעות אלקטרוניקה ורכיבים בע"מ נ' מראות אימג' בע"מ, מיום 14/12/03 (פורסם ב"נבו") ולהחלטתו הממצה של כב' השופט טננבוים בבש"א (י-ם) 8033/06 חיים לוי נ' אלון שטינברג, מיום 15/4/2007 (פורסמה ב"נבו") אשר סוקרת בהרחבה את הנושא.

המקרה שבפנינו –

15. במקרה דנן, עסקינן בראש ובראשונה בעסקה שנושאה פרסום באינטרנט. לכן, אין "מקום" מוחשי שנועד לקיום ההתחייבות, כיון שהיה צריך לקיים אותה באינטרנט והיא נועדה להתקיים בכל מקום בארץ (ואולי אף מחוץ לתחומי הארץ). אין אף מקום מוגדר למסירת הנכס נשוא ההתקשרות, כיון שאת "תוצר" ההתקשרות, כלומר – המידע על המבצעים וההנחות של התובעת, היו צריכים "למסור" באינטרנט. כך גם, אין עיר מסוימת שבה נעשה המחדל או המעשה נשוא התובענה, הואיל והטענות הן שהפרסום הופסק או שונה, והכוונה לפרסום שהיה באינטרנט.

16. לכן, קמה סמכות מקומית לבית משפט זה לאור תקנה 3(א)(3) וגם (4) וגם (5) לתקסד"א.

17. כאן אפנה להחלטות דומות נוספות אשר בהן קבעו בתי המשפט כי בתביעות שעניינן התקשרויות באינטרנט או שעניינן התחייבויות שיש לקיים דרך האינטרנט או באינטרנט, הרי שהסמכות המקומית היא בכל מקום ולא דווקא במקום מושבו של צד אחד להתקשרות, כדלקמן :

(א) בש"א (שלום קרית גת) 884/02 גיל לנדאו נ' בני חסון, מיום 1/5/02 (פורסם ב"נבו");

(ב) בש"א (ת.ק. ירושלים) 4137/05 חקיקאן אסף נ' הדקה ה-90 בע"מ, מיום 10/01/2006 (פורסם ב"נבו");

(ג) בש"א (ת.ק. ת"א) 5331/06 לחמי סער נ' אלקטרו שופ בע"מ, מיום 23/11/2006 (פורסם ב"נבו");

בית משפט השלום בחיפה

07 דצמבר 2008

ת"א 8024-09-08 הכל לים בע"מ נ' נטינג בע"מ

(ד) בש"א (ת"א) 168998/07 קובי סהר נ' שרונה לבני גולן, מיום 31/10/2007 (פורסם ב"נבו").

וראו אף את מאמרה של נ. כהן-צוריאלי, 'סמכות השיפוט באינטרנט', שערי משפט, כרך א', חוברת 2, עמ' 227.

18. באשר לטענה של הנתבעת לפיה יש בתשובת התובעת משום "הרחבת חזית", כלומר – שהיא "כבולה" לטענות המתייחסות רק לתקנה 3(א)(2) ואינה יכולה לטעון לתחולת תקנות משנה (3), (4) או (5), הרי שיש לדחות טענה שכזו. ראשית, אני סבורה כי בהמ"ש יכול לבחון את הסמכות המקומית לאור כל חלופותיה של תקנה 3 לתקסד"א. שנית, עסקינן בתחילת תחילתו של ההליך, ואם עמדתי היתה שונה – התוצאה היתה שהתובעת היתה מבקשת לתקן את כתב התביעה, וליתר דיוק את סעיף 45 של כתב התביעה, סביר להניח שבקשתה היתה נענית – והיינו מוצאים עצמינו מבזבזים זמן מיותר לשווא (ויודגש כי אין עסקינן במצב בו התיקון היה גורם לנתבעת נזק אמיתי זה או אחר).

19. מעבר לכך, אינני בטוחה כלל וכלל שאכן יש חובה לראות את מקום כריתת החוזה דווקא במשרדיה של הנתבעת, ויתכן שקמה סמכות לבית משפט זה גם לאור תקנה 3(א)(2).

20. ראשית, לא ברור בשלב זה, מהמסמך ששוגר – מהי ההצעה, מהו הקיבול, מתי נשלח אישור על הקיבול וכיוצ"ב נתונים – ולא ניתן לסלק על הסף תובענה עד אשר הנתונים יתבררו לאשורם.

21. שנית, אינני בטוחה שיש מקום להחיל על הסיטואציה את הוראות סעיף 60(ב) לחוק החוזים כנטען. הוראות סעיף זה מתייחסות לבחינת **המועד** בו נמסרה הודעה, ולא **למקום** בו נמסרה ההודעה, ומעבר לכך – ובהמשך לעמדתי שהבעתי בפתח הדברים – הרי שגם יישום ההוראות שבסעיף זה על הסיטואציה הנוכחית הינו מאולץ ובלתי מתאים.

22. כאשר נשלחת בפקס הצעה והיא מתקבלת בשיחה טלפונית, המגובה בשליחת פקסי לאישור ההתקשרות, אין עסקינן בהכרח ב"הודעה" במובן שאליו התכוון המחוקק בשנת 1973, בעת חקיקת החוק, לרבות סעיף 60 שבו. לכן, אינני סבורה שהמקום הקובע הוא בהכרח המקום שאליו שוגר הפקס' המאשר את ההתקשרות בין הצדדים. ולדוגמא – אם נציגת הנתבעת (אשר ביקשה לקבל אישור על ההתקשרות בפקס') היתה במקרה בנופש באילת בעת הרלבנטית, ואם האישור היה נשלח לעיונה למלון באילת – האם אז הנתבעת היתה טוענת שהחובה נכרת באילת ? דומני שלא.

23. עוד אוסיף כי עמדתי העקרונית היא שיש מידה מסויימת של חוסר תום לב בהעלאת טענה לגבי חוסר סמכות מקומית במקרים כאלו. הבעתי את דעתי בעניין דומה (אם כי לא זהה) בבש"א (חיפה) 22199/04 בת.א. 20240/04 הדקה ה-90 נ' חליווה שי ואח', מיום 2/1/2005

בית משפט השלום בחיפה

07 דצמבר 2008

ת"א 8024-09-08 הכל לים בע"מ נ' נטינג בע"מ

(פורסם ב"נבו"), אשר שם דובר בנתבעת (הדקה ה-90) אשר משקיעה מאמצים וממון על מנת לקשור עסקאות טלפוניות ועסקאות באינטרנט עם לקוחות המצויים בכל רחבי הארץ ולאז דווקא עם כאלו אשר יכולים לסור פיזית למשרדה לצורך ההתקשרות, כפי שהיה נהוג לפני שנים. בהחלטתי שם כתבתי שנראה לי שכאשר מטרת הנתבעת הינה דווקא "לפרוץ את הגבולות המקומיים", להגיע לכל מקום בארץ ולהתגבר על מכשולי המרחק הפיזי – הרי שלא ראוי להעלות טענות בדבר חוסר סמכות מקומית. נדמה לי שהדברים הללו יפים ביתר שאת למקרה דנן, ובמיוחד על רקע המגמה להמעיט מחשיבותם של כללי הסמכות המקומית, ואפנה לדבריו של המשנה לנשיא (כתוארו דאז) ש' לוי עוד ברע"א 6920/94 יאיר לוי נ' צבי פולג ואח', פ"ד מט(2) 731 בעמ' 735-734, לאמור –

"במדינה קטנה כמדינתנו ממילא אין לייחס משמעות מופרזת לשאלה אם תובענה פלונית מוגשת בתחום סמכותו המקומית של בית משפט זה או אחר".

24. אשר על כן הבקשה נדחית.
25. הנתבעת תשלם לתובעת הוצאות משפט בסך 2,500 ₪ בתוספת מע"מ, בתוך 15 יום מהיום.
26. כתב הגנה הוגש וכך גם כתב תשובה, ועל כן קדם משפט בתיק העיקרי יתקיים ביום 1/2/2009 בשעה 09:30.
- ניתן היום, י' כסלו תשס"ט, 07 דצמבר 2008, בהעדר הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת

הוקלד על ידי .....